

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 7P/111/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201892
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823201892.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. A. B., nar. X.XX.XXXX, t. č. C. D., D. XXX/X, B., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov: E. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom F. XXX/XX, G. H. I., o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd u k l a d á maloletému A. B., nar. XX.XX. XXXX, tohto času bytom v C. D. B., výchovné opatrenie vo forme pobytu v Reedukačnom centre, D. XXX/X, B. na dobu najdlhšie 6 mesiacov.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o uloženie výchovného opatrenia súd uznesením tunajšieho súdu zo dňa 02.11.2023 začal konanie bez návrhu o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine. V podanom podnete úrad práce, sociálnych vecí a rodiny uviedol, že rodičia okrem maloletého A. vychovávajú plnoletého J., nar. X.XX.XXXX a maloletého K., nar. XX.X.XXXX, ktorým poskytujú starostlivosť podľa svojich schopností a možností. Rodina maloletých detí je orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Vranov nad Topľou pravidelne monitorovaná. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P/63/2019 zo dňa 04.04.2019 boli maloleté deti J., A. a K. neodkladným opatrením zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny DRaK, Hlavná 18, Prešov. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/150/2019 zo dňa 29.10.2019 bolo neodkladné opatrenie č. k. 6P/63/2019 zo dňa 04.04.2019 zrušené a maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matke. Súd zároveň určil nad výchovou maloletých detí J., A. a K. dohľad. J. dovŕšil plnoletosť 8.12.2022. Rodičia maloletých detí, otec A. B., nar. XX.XX.XXXX a matka, E. B., nar. XX.XX.XXXX toho času vykonávajú menšie obecné práce pre mesto G. H. I.. Maloletý K. navštevuje pravidelné školské zariadenie v G. H. I.. Dieťa je zdravé a rodina s ním neudáva žiadne výchovné problémy. Maloletý A. je výchovne nezvládnuteľný, bol niekoľkokrát hospitalizovaný v DPL Hraň. Jeho posledné prepustenie z liečenia okrem aktuálneho je zo dňa 30.11.2022. Dožiadanim zo dňa 24.04.2023 boli riaditeľkou Spojenej školy internátnej Vranov nad Topľou požiadaní o prešetrenie pomerov v rodine, nakoľko dieťa odmieta ísť domov k rodine a spolužiakom sa vraj zveril o sexuálnom zneužívaní zo strany otca. Po obdržaní podnetu orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej aj „SPODaSK“) Vranov nad Topľou podal na Okresnú prokuratúru vo Vranove nad Topľou podnet na začatie trestného stíhania. Maloletý rodičov nerešpektuje, vulgárne útočí na oboch rodičov, ako aj súrodencov, taktiež vyvoláva konflikty v domácom prostredí, pri ktorých neraz musela zasahovať polícia. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam bolo dieťa umiestnené vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou L. E. C. Prešov - psychiatrické oddelenie. Po ukončení hospitalizácie bol maloletý na

základe odporúčania umiestnený v Centre pre deti a rodiny Vranov nad Topľou na dobrovoľný pobyt od 27.06.2023 do 26.07.2023. Mal. A. sa adaptoval na nové prostredie rýchlo, keďže na skupine poznal niektoré deti zo školského prostredia. Zo začiatku bol nápomocný pri rozličných prácach, kde sám prejavoval záujem. Časom sa jeho správanie začalo meniť. Po upozornení nesprávneho správania jeho reakcia bola hlavne hnevom a podráždeným správaním odchod z miestností. Začal mať blízko k dievčatám na skupine a s jednou mal aj opakovane pohlavný styk. V zariadení sa údajne ostatným deťom aj vyhrážal a zastrašoval ich. Od 21.08.2023 je maloletý A. hospitalizovaný v Detskej psychiatickej liečebni Hraň, z ktorej má byť v najbližších dňoch prepustený. Maloletý je sledovaný u pediatričky M. M., ako aj vedený v psychiatickej ambulancii M. B. so zámerom miernej duševnej zaostalosti s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby. Momentálne je vedené vyšetrenie vo veci podozrenia prečinu sexuálneho zneužívania, kde ako poškodený vystupuje mal. A.. Súčasne bol maloletý vypočutý za účelom podania vysvetlenia k priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, kde mal mal. A. fyzicky napadnúť otca. V súčasnosti nie je možné, aby maloleté dieťa vyrastalo v prirodzenom rodinnom prostredí, a to z dôvodu prebiehajúceho vyšetrenia vo veci podozrenia z prečinu sexuálneho zneužívania, ako aj agresívneho správania maloletého voči svojmu okoliu, nakoľko v takýchto podmienkach by bol ohrozený život a zdravie dieťaťa.

2. Rodičia sa k podanému návrhu nevyjadrili. Kolízny opatrovník navrhol uložiť výchovné opatrenie.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s podnetom, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 7PPOm/1/2023, vyžiadanými správami, výsluchom kolízneho opatrovníka, a zistil tento skutkový stav:

4. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7PPOm/1/2023 vyplýva, že bol podaný podnet na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX. Na základe tohto podnetu súd vydal neodkladné opatrenia dňa 27.09.2023, ktorým nariadil dočasné zverenie mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Reedukačného centra, Bystričany najdlhšie na obdobie 6 mesiacov. Toto neodkladné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.10.2023 a vykonateľnosť 27.09.2023.

5. Na pojednávanie súd predvolal rodičov mal. A. ako aj kolízneho opatrovníka. Rodičia mal. A. si predvolanku prevzali osobne. Na pojednávanie sa nedostavili, vo veci sa nevyjadrili, pojednávanie odročili nežiadali.

6. Kolízny opatrovník v písomnej správe uviedol, že maloletý bol neodkladným opatrením zverený dočasne do starostlivosti Reedukačného centra. Dôvody vydania neodkladného opatrenia bolo agresívne správanie maloletého voči svojmu okoliu. Maloletý A. je pre svoju rodinu, blízkych príbuzných, kamarátov a rovesníkov v škole a blízkom okolí nebezpečný, resp. svojim správaním ohrozuje morálny a mravný vývin detí, rovesníkov a súrodencov. Rodičia v domácom prostredí nezvládali jeho výchovu. Maloletý rodičov nerešpektuje, vulgárne útočí na oboch rodičov a súrodencov. Trestné stíhanie pre podozrenie zo sexuálneho zneužívania otcom bolo zastavené. Rodičia v domácom prostredí zabezpečujú výchovu a starostlivosť ešte maloletemu synovi K., ktorý je taktiež medikamentózne liečený, liečbu dodržiava. S výchovou maloletého syna rodičia nemajú problémy závažnejšieho charakteru. V domácnosti s nimi ešte žije ich najstarší plnoletý syn J., ktorý je taktiež psychiatrickým pacientom, navštevuje 2. ročník praktickej školy vo Vranove nad Topľou. Rodičia sa o maloletého počas jeho umiestnenia v reedukačnom centre zaujímajú. Sú v telefonickom kontakte. Úrad práce uskutočnil návštevu v rodine dňa 23.11.2023 za účelom zistenia kontaktu a záujmu o maloletého A.. Rodičia uviedli, že sú s maloleťom A. v pravidelnom telefonickom kontakte. Z Reedukačného centra dostali žiadosť, či súhlasia, aby bol maloletý prepustený domov na zimné prázdniny. Rodičia zhodne uviedli, že nesúhlasia s tým, aby bol maloletý prepustený na prázdniny. Uviedli strach, že maloletý v domácom prostredí bude fyzický napádať rodičov a maloletého K.. Uviedli, že doma je nervózny a agresívny. V Reedukačnom centre bol maloletý zaradený do rekvalifikačného kurzu, ktorý ukončí osvedčením. Poukázal na správu, ktorú už aj súd prezentoval na pojednávaní. V závere je uvedené, že je zrejmé, že správanie maloletého A. je v súčasnej dobe usmerniteľné a proces reedukácie prebieha. Redukciu patologických prejavov správania a posilnenie spoločensky akceptovateľných foriem správania nie je možné dosiahnuť v domácom prostredí. Eliminovanie negatívneho správania je možné dosiahnuť len v špecializovanom zariadení s odborným prístupom a vedením, v ktorom je momentálne maloletý umiestnený, preto odporúča uložiť výchovné opatrenie vo forme pobytu v Reedukačnom centre Bystričany najdlhšie na dobu šesť mesiacov.

7. Na pojednávaní kolízny opatrovník uviedol, že v plnom rozsahu sa pridrižiava písomne podanej správe, žiada vydať rozhodnutie v zmysle uznesenia o začatí konania bez návrhu, a to uloženie výchovného opatrenia nad maloletým v Reedukačnom centre, Bystričany na dobu najdlhšie 6 mesiacov.

8. Mesto Hanušovce nad Topľou vo svojej správe zo dňa 21.11.2023 k rodine maloletého A. uviedlo, že rodičia maloletého bývajú v mestskom sociálnom byte s deťmi, kde majú zavedenú elektrinu, vodu, plyn. Z výpovede susedov je nám známe, že v rodine často dochádza k hádkam. Z bytu je počuť krik, nadávky. Viackrát bola privolaná policajná hliadka rodičmi mal. A., ktorý fyzicky zaútočil na otca a spôsobil mu viaceré zranenia. Správanie rodiny len potvrdzuje to, že tam dochádza k páchaniu sociálno-patologických javov, ktoré sú len odrazom výchovy otca. Matka maloletého pracuje na aktivačných prác v Hanušovciach už niekoľko rokov. Je pracovitá, no v poslednom čase je veľmi ovplyvniteľná svojim manželom, čo sa prejavuje aj na výkone prác. Otec maloletého nie je pracovníkom aktivačných prác, momentálne musí odrobiť 32 hodín. Je nezodpovedný, častokrát arogantný, drzý, provokatívny a podľa informácií mesta, on je hlavnou príčinou nezhôd v rodine. Iné informácie mestu nie sú známe.

9. Reedukačné centrum Bystričany vo svojej správe zo dňa 20.11.2023 uviedlo, že maloletý sa nachádza v zariadení na základe neodkladného opatrenia, ktoré bolo nariadené z dôvodu nerešpektovania rodičov, vulgárneho útočenia na oboch rodičov, ako aj súrodencov. V minulosti bol umiestnený do CDR Prešov a v CDR Vranov z dôvodu vyšetrovania trestnej veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby pre podozrenie zo zneužívania sexuálne otcom. Vyvolával konflikty v domácnosti, kde mnohokrát musela zasahovať polícia. Rodina je dlhodobo monitorovaná úradom práce. Pochádza z úplnej rodiny. Otec je zamestnaný na trvalý pracovný pomer a matka vykonáva aktivačné práce v meste Hanušovce nad Topľou. Má dvoch bratov s mentálnym postihnutím. Rodina žije v 1 izbovom byte. A. sa postupne adaptoval do nového kolektívu, našiel si kamarátov. Počas adaptačného obdobia boli vykonané s nim niekoľko individuálnych pohovorov. Bol zaradený na Odborné učilište Bystričany do rekvalifikačného kurzu, za ktorý ukončenie dostane osvedčenie. Jeho dochádzka do školy je pravidelná. Ide o klienta s mentálnym postihnutím. V škole sa snaží dodržiavať pokyny vyučujúceho. Jeho výsledky v škole zodpovedajú jeho rozumovým schopnostiam. Počas vyučovania sa snaží plniť si pridelené úlohy. Jeho pozornosť je však rozptýlená. Na odbornom výcviku sa takisto snaží pracovať podľa pokynov majstra. Jeho správanie si vyžaduje usmernenie dospelšej osoby v súvislosti s vhodným a nevhodným správaním. Autority sa snaží rešpektovať. Je náladový. Dlho nevydrží pri jednej činnosti. Manuálne činnosti zvláda v rámci svojich možností, je nutná nad nim kontrola. Potrebuje motiváciu k svojej práci. Pochvala pôsobí na neho povzbudzujúco. Kontakty v kolektíve nadväzuje primerane. V záťažových situáciách reaguje impulzívne. Do výchovných činností sa zapája. Je veľmi ľahko ovplyvniteľný svojim okolím. Vie sa tešiť z maličkostí. Počas pobytu v zariadení sa nedopustil žiadneho úteku. Na dovolenke v domácom prostredí ešte nebol. Telefonicky sa o neho zaujíma otec. Hygienické návyky má osvojené. Vo voľnom čase preferuje pohybové aktivity, hlavne futbal, venuje sa počúvaniu hudby a sledovaniu TV. Je pravidelne dispenzarizovaný v pedopsychiatrickej ambulancii u M. N.. Užíva medikamenty. Jeho zdravotný stav je dobrý. Jeho výchovný proces pokračuje.

10. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

11. Podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne

stará, a nariadi maloleťému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloleťému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloleťého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

12. Podľa § 37 ods. 4 písm. b) Zákona o rodine, na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloleťého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleťé dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleťé dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleťé dieťa osobne stará, uložiť inú povinnosť.

13. Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloleťého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

14. Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

15. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

16. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloleťého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloleťého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

17. Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení súd zistil, že v danom prípade je v záujme maloleťého nariadenie výchovného opatrenia vo forme pobytu v špecializovanom zariadení. Súd mal za preukázané, že rodičia toho času nie sú schopní zabezpečiť adekvátnu osobnú starostlivosť vzhľadom na osobu maloleťého, do domáceho prostredia ho odmietajú prijať. Maloleťý pre svoje správanie a povahu potrebuje špeciálnu starostlivosť, ktorá sa mu teraz poskytuje v reedukačnom zariadení za pomoci odborných pracovníkov. Výchovné opatrenia majú plniť ochrannú funkciu, majú napomáhať k vytváraniu podmienok riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že vývin maloleťého dieťaťa bude prebiehať v súlade so všeobecne akceptovateľnými morálnymi zásadami spoločnosti. Je zrejmé, že riadna výchova maloleťého je už dlhší čas vážne narušená, preto nariadenie výchovného opatrenia, ktorým maloleťý bude umiestnený v reedukačnom centre, je nevyhnutná v záujme prevencie pred ďalším zhoršovaním pomerov. Reedukačné centrum osobitným prístupom a odborným vedením je schopné napomôcť k pozitívnej zmene v správaní sa dieťaťa. Je potrebné, aby proces reedukácie nad maloleťým ešte pokračoval. Súd bude sledovať vykonávanie výchovného opatrenia prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradu práce a zariadenia, v ktorom je maloleťý umiestnený. Po uplynutí doby, na ktorú bol maloleťý umiestnený do výchovného zariadenia, súd zväží splnenie účelu výchovného opatrenia. V prípade stabilizácie na starne rodinných pomerov ako aj na starne maloleťého, je možné nariadené výchovné opatrenie zrušiť.

18. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel, rozhodnutie zruší.

19. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, a to tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.